

Motion till riksdagen

1988/89: Fi92

av Hans Göran Franck m. fl. (s)

med anledning av prop. 1988/89: 150 med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1989/90, m. m. (kompletteringspropositionen)

Företagen höjer nu sina priser med ca 40 miljarder kr. per år. Höjningen av priserna är långt större än kostnadsutvecklingen motiverar. Resultatet har blivit väldiga vinstökningar för en mycket stor del av företagen. De åtgärder som sätts in med vinstdelningsskatt, extra förmögenhetsskatt, förnyelsefonder, åtgärder mot skatteplanering och skattefusk och omsättningskatt på aktier har visat sig vara klart otillräckliga.

1988 visade det sig att de 22 största rörelsedrivande företagen på börsen hade en sammanlagd likviditet på drygt 95 miljarder kr. De svenska storföretagen har aldrig tidigare haft så stora kassakistor som nu. LO konstaterar att aktiemarknaden under en följd av år har utvecklats närmast feberaktigt. De flesta börsbolagen höjer aktieutdelningen kraftigt. Räntan är hög och det är dyrare att låna här än i de flesta andra jämförbara länder. Lånekostnaden efter skatt har nog aldrig varit så hög som nu. Höjningen av diskontot har ytterligare höjt lånekostnaden samtidigt som kapitalplaceringarna får ännu större avkastning.

Enligt statistiska centralbyrån uppgick storföretagens finansportföljer vid slutet av 1988 till 250 miljarder kr. Deras börsaktieportföljer steg kraftigt i värde under 1988. Värdestegringen uppgick under det året till 30%.

Antalet socialbidragstagare har ökat under en följd av år och överstiger 500 000 personer. Hårdast drabbade är vissa kommuner i storstadsområdena. I exempelvis Botkyrka och Södertälje översteg antalet socialbidragstagare 10%. Knappt en tredjedel av bidragstagarna var barn. Två tredjedelar av bidragshushållen saknade barn. Nästan hälften av bidragstagarna var under 30 år.

Jämfört med första kvartalet 1988 ökade antalet privatpersonkonkurser under första kvartalet detta år med 9%.

Generella åtstramningsåtgärder drabbar hårdast människor med låga inkomster. Andra åtgärder bör därför i första hand vidtagas.

Ett ökat sparande är angeläget även i obligatorisk form. Ett obligatoriskt sparande måste dock konstrueras så att det också kan bäras av enskilda personer med låga inkomster, särskilt de som är i behov av socialbidrag.

Åtgärder som kan komma i fråga är

- skärpt prisövervakning
- temporärt obligatoriskt sparande

- skärpta kreditrestriktioner
- skärpta skatter på aktier och annan förmögenhet
- investeringsavgifter i ekonomiskt överhettade regioner.

Mot. 1988/89
Fi92

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande sparåtgärder, kreditrestriktioner, aktie- och förmögenhetsskatt samt investeringsavgift.

Stockholm den 10 maj 1989

Hans Göran Franck (s)

Ulla-Britt Åbark (s)

Lennart Nilsson (s)

Sven-Åke Nygårds (s)

Anita Johansson (s)

Bengt-Ola Rytter (s)